

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Iréne Hededal
Kulturchef
08-5782 91 73
irene.hededal@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2011-10-13

1 (4)

DNr 2010 KFN 0034

Kultur- och fritidsnämnden

Digitalisering av kulturarvet - redovisning

Förslag till beslut

Informationen noteras

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Iréne Hededal
Kulturchef

Sammanfattning

”Digitalisering av kulturarvet” i Tyresö har bestått av två projekt: ”Kulturhistoriska miljöer” och wikipediaprojektet ”Ortsportaler”. Båda projekten avslutas och övergår nu i löpande verksamhet respektive medborgardrift. För att arbeta vidare med digitalisering av kulturarvet behövs insatser i form av personal och redskap.

Beskrivning av ärendet

Vid Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2010-05-03 §32 presenterades ett förslag att inom uppdraget *digitalisering av kulturarvet via webb* levandegöra kulturarvet i Tyresö. Två projekt planerades:

1. Digitalisering av kulturhistoriskt intressanta miljöer och objekt som läggs ut på kommunens webbsida och webbkarta.
2. Skapa plattform för intresserade kommuninvånare och hembygdsforskare att publicera material på en portal på Wikipedia.

Tjänsteskrivelsen noterades och förvaltningen gavs i uppdrag att ta fram en projektplan för ett fortsatt arbete enligt förslaget.

1. Kulturhistoriska miljöer

Under 2010 startade ett arbete att digitalisera och tillgängliggöra en del av det material som kommunen har i sina förråd.

Biblioteks- och kulturavdelningen drev projektet vars mål var att:

- leta upp befintligt digitalt material
- redigera detta och lägg ut på kommunens webbplats
- låta intresserade handläggare från andra enheter bidra och delta

Projektets olika delar:

1. **Inventering av befintlig kompetens** och en projektgrupp bildades bestående tjänstemän från bibliotek och kultur tillsammans med kommunarkivarien och representanter från planenheten och informationsenheten. Projektgruppen har träffats vid sex tillfällen. Specialkompetens inom området saknas.
2. **Inventering av var materialet finns.** Det visade sig att det finns ”arkiv” på flera håll i kommunen. Kommunarkivet, i förråd på plan 4 och 7 i kommunhuset, magasinerat hos kulturenheten samt på skolor och andra enheter. Ett tidskrävande men viktigt detektivarbete var att hitta material som försvunnit när man migrerade kommunens hemsida till redskapet Episerver. Genomgång och samordning av befintliga arkiv behövs.
3. **Inventering av lagar, regler och rekommendationer** som gäller för publicering av material på webben. Området regleras av såväl personuppgiftslagen och lagen om upphovsrätt. Det är viktigt för framtiden att spara bilder i rätt format och upplösning. Kommunarkivarien rekommenderar

TIFF 300 dpi. De som ska arbeta med digitalisering och tillgängliggörande av kommunens material behöver kompetensutveckling inom området.

4. **Arbeta fram en webbstruktur** för hur materialet ska presenteras på ett pedagogiskt och konsekvent sätt. Kulturhistoriska miljöer presenteras på tyreso.se under rubriken Se och göra/Upptäck Tyresö. Där finns en lista med de miljöer vi i ett första skede arbetar med. Därpå följer två ytterligare nivåer av information och relaterad information. Miljöerna är även länkade till kommunens webbkarta. Urvalet har skett utifrån den kulturhistoriska inventering Stockholms Läns Museum gjorde 1989, och nya rubriker tillkommer under arbetets gång.
5. **Sammanställning av tillgängligt material.** Varje miljö presenteras med 1-2 bilder. Projektgruppen har tagit fram arbetsrutiner för att planenheten skickar material till kulturenheten i digitalt format löpande i samband med att byggnadsantikvariska utredningar görs. Ytterligare genomgång och förankring av arbetsrutiner behövs.

Slutsatser, nuläge och framtid:

Projektets mål är uppfyllda och arbetet fortskrider med befintlig personal och inom budgetram. Kulturenheten har även påbörjat ett arbete att skanna in och upprätta ett register över de bilder som finns magasinerade i skyddsrummet under Kvarnhjulet hus A. Kostnaden för detta finansieras av arbetscentrum.

Intresset för projektet är stort och allmänheten hör av sig löpande för att berätta om sina erfarenheter. För att tillvarata denna kunskap behövs resurser i form av etnologisk och teknisk kompetens samt medel till inköp av viss teknik. Då skulle man kunna fånga upp dessa berättelser i digitala ljud- eller filmfiler och tillgängliggöra dessa på webben.

För att tillgängliggöra material på ett effektivt sätt behöver man upprätta en databank med sökfunktioner. På marknaden finns bland annat Axiells arkivredskap Calm som är ett "systerprogram" till redskapet Arena som biblioteket använder för sitt mediabestånd vilket ger samordningsvinster. I Calm kan man spara bilder, ljudfiler, filmer och textdokument. Vid sidan av kulturenhetens samlingar kan man även lägga in kommunens konstregister, samt fotografier, kartor och filmer från samhällsbyggnadsförvaltningen och skolorna. Kommunens elever och invånare får då tillgång till ett digitalt arkiv att använda för forskning eller nöjes skull.

Regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2012 en satsning kallad ”Kultursarvslyftet”. Det är en kombinerad arbetsmarknads- och kultursatsning under åren 2012-2014 där 4400 personer beräknas få sysselsättning och 270 miljoner avsätts för professionell handledning. Biblioteks- och kulturavdelningen bevakar detta.

Länkar:

Kulturhistoriska miljöer <http://www.tyreso.se/Se-och-gora/Upptack-Tyreso/Kulturhistoriska-miljoer/>

Arkivredskapet Calm <http://www.axiell.se/calm>

Kulturarvslyftet <http://www.regeringen.se/content/1/c6/17/48/48/2e4e7898.pdf>

2. Wikipediaprojektet Ortsportaler

Regionbiblioteket i Stockholm bjöd våren 2010 in länets bibliotek att delta i Wikipediaprojektet Ortsportaler. I projektet deltar sju bibliotek i Stockholmsområdet. Deltagarna arbetar med att upprätta portaler för att knyta ihop Wikipedias innehåll om den egna orten. Målet är dels att förbättra och utöka artiklar som redan finns, dels att skriva nya artiklar vid behov. Att fotografera och göra bildmaterial tillgängligt är ett annat mål. Biblioteks- och kulturavdelningen i Tyresö håller samman Tyresös ortportal och bjuder in intresserade föreningar och personer som vill bidra med material om hemorten. Tre möten, en workshop, ett fotosafari samt en kurs i arkivkunskap för föreningsrepresentanter har anordnats. Portal:Tyresö presenterades på årets Bok- och biblioteksmässa för att inspirera andra.

Länk till Portal: Tyresö <http://sv.wikipedia.org/wiki/Portal:Tyresö>